

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

РОБОЧА ПРОГРАМА,
контрольні завдання та методичні вказівки
до вивчення дисципліни
“НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА”,

призначені для студентів, які заочно навчаються за програмами підготовки магістрів, за спеціальностями:

- 8.122 – Комп’ютерні науки та інформаційні технології
- 8.131 – Прикладна механіка
- 8.132 – Матеріалознавство
- 8.133 – Галузеве машинобудування
- 8.136 – Металургія
- 8.141 – Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка
- 8.151 – Автоматизація та комп’ютерно-інтегровані технології
- 8.152 – Метрологія та інформаційно-вимірвальна техніка
- 8.161 – Хімічні технології та інженерія

Дніпро НМетАУ
2016

Робоча програма, контрольні завдання та методичні вказівки до вивчення дисципліни «Національна економіка», призначені для студентів, які заочно навчаються за програмами підготовки магістрів за спеціальностями: 122 «Комп'ютерні науки та інформаційні технології», 131 «Прикладна механіка», 132 «Матеріалознавство», 133 «Галузеве машинобудування», 136 «Металургія», 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології», 152 «Метрологія та інформаційно-вимірвальна техніка», 161 «Хімічні технології та інженерія» / Укл.: О.О. Завгородня. – Дніпро: НМетАУ, 2016. – 28 с.

Укладач:

О.О. Завгородня, д.е.н., доц.

Затверджено на засіданні кафедри
політичної економії

Протокол №2 від 6 вересня 2016 р.

Відповідальний за випуск В.М. Тарасевич, д.е.н., проф.

Рецензент: К.Ф. Ковальчук, д.е.н., проф. (НМетАУ)

ЗМІСТ

1. Програма навчальної дисципліни «Національна економіка»	4
2. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з дисципліни «Національна економіка».....	12
3. Тематика контрольних робіт з дисципліни «Національна економіка».....	21
4. Питання для підсумкового контролю з дисципліни «Національна економіка».....	23
5. Плани практичних занять з дисципліни «Національна економіка»	25
6. Приклади тестових завдань з дисципліни «Національна економіка».....	26

1. Робоча навчальна програма з дисципліни «Національна економіка»

Спеціальності:

- 8.122 – Комп'ютерні науки та інформаційні технології
- 8.131 – Прикладна механіка
- 8.132 – Матеріалознавство
- 8.133 – Галузеве машинобудування
- 8.136 – Металургія
- 8.141 – Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка
- 8.151 – Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології
- 8.152 – Метрологія та інформаційно-вимірвальна техніка
- 8.161 – Хімічні технології та інженерія

Розклад навчальних годин (Заочна форма навчання)

	Всього	В т.ч. по семестрах					
Усього годин за навчальним планом	90	90					
у тому числі:							
Аудиторні заняття	12	12					
з них	8	8					
- лекції							
- лабораторні заняття							
- практичні заняття	4	4					
- семінари							
Самостійна робота, у тому числі:	78	78					
- підготовка до аудиторних занять							
- підготовка до контрольних заходів							
- виконання курсових проектів (робіт)							
- виконання індивідуальних завдань	9	9					
- опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	69	69					
Підсумковий контроль	залік						

Характеристика дисципліни

Навчальна дисципліна "Національна економіка" є варіативною і входить до циклу дисциплін гуманітарного та соціально-економічного блоку.

Мета вивчення дисципліни – формування системного уявлення про умови, фактори, засади функціонування і розвитку національної економіки в глобальному середовищі.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати:**

- ознаки та будову національної економіки;
- складові цільової функції національної економіки та їх макроекономічні індикатори;
- кількісні та якісні характеристики економічного потенціалу України;

➤ засади типологізації (класифікації) та міжнародного рейтингування національних економік, місце України в глобальній економіці та економіці європейського регіону;

➤ принципи, алгоритм та інструментарій розробки і реалізації національної стратегії економічного розвитку;

➤ конкурентні переваги та провідні тенденції розвитку національної економіки України в умовах глобалізації та європейської інтеграції;

➤ світовий досвід державного регулювання національної економіки, перспективи і обмеження його використання в Україні;

➤ принципи, зміст та механізми дії державної політики забезпечення сталого економічного зростання в Україні;

➤ роль металургійного комплексу в реалізації стратегії сталого соціально-економічного розвитку, напрями та заходи з підвищення його конкурентоспроможності;

вміти:

➤ порівнювати та узагальнювати факти економічного минулого і сучасного, співставляти різні точки зору на події, які відбуваються в національній економіці України, обґрунтовувати власну позицію щодо них;

➤ на основі компаративістичного аналізу економічних, політичних та інституційних чинників виявляти специфічні риси національної економіки України;

➤ самостійно аналізувати інтегральні та часткові результати функціонування національної економіки України в контексті провідних тенденцій розвитку країн - світових лідерів;

➤ робити виважені висновки щодо сучасного стану національної економіки України, резервів та перспектив її розвитку;

➤ ідентифікувати актуальні мікро- та макроекономічні проблеми, визначати механізми їх вирішення з позицій державної соціально-економічної політики;

➤ обґрунтовувати напрями пріоритетного розвитку та форм зовнішньоекономічної діяльності підприємств металургійного комплексу з урахуванням відтворювальних потреб національної економіки, циклічно-кон'юнктурних тенденцій глобальної та національної економічної динаміки;

➤ обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективності економічної діяльності суб'єктів господарювання із врахуванням інституційних чинників.

Критерії успішності – отримання позитивних оцінок на семінарських заняттях, при виконанні тестових та модульних контрольних робіт.

Засоби діагностики успішності навчання – комплекти завдань для тестових, модульних контрольних та екзаменаційних робіт.

Зв'язок з іншими дисциплінами – вивчення дисципліни базується на знаннях історії України, мікроекономіки, економіки підприємства, менеджменту та організації виробництва.

Набуті знання і вміння використовуються при написанні магістерських робіт, в також вони сприятимуть самореалізації майбутніх фахівців у підприємницькій діяльності за пріле навчання.

Структура дисципліни

Модуль	Тема лекції (заняття) та обсяг, годин	Шифр змістового модуля	Захід модульного контролю
1	Національна економіка: ознаки, будова, потенціал розвитку		
	<u>Лекції</u>		
	1. Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе.	1	
	2. Тема 2. Моніторинг та діагностика стану національної економіки	2	
	3. Тема 3. Характеристика економічного потенціалу.	1	
	<u>Практичні роботи</u>		
	1. Тема 2. Моніторинг та діагностика стану національної економіки	1	
	2. Тема 3. Характеристика економічного потенціалу.	1	
	<u>Самостійна робота</u>		
	<i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях</i>		
	1. Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе.	3	
	2. Тема 2 Моніторинг та діагностика стану національної економіки	3	
	3. Тема 3. Характеристика економічного потенціалу.	3	
	Підготовка до аудиторних занять	6	
Підготовка та складання екзамену	3		
	Усього: 30		
2	Держава в національній економіці		
	<u>Лекції</u>		
	1. Тема 4. Державність та державне регулювання економіки.	1	
	2. Тема 5. Стратегія соціально-економічного розвитку.	1	
	<u>Практичні роботи</u>		
	1. Тема 5. Стратегія соціально-економічного розвитку.	1	
<u>Самостійна робота</u>			
<i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях</i>			
1. Тема 4. Державність та державне регулювання економіки.	3		

	2. Тема 5. Стратегія соціально-економічного розвитку.	9		
	Підготовка до аудиторних занять	5		
	Підготовка та складання екзамену	3		
	Усього:	30		
3	<u>Державна політика сталого економічного зростання</u>			
	Лекції			
	1. Тема 6. Стабілізаційна соціально-економічна політика.	1		
	2. Тема 7. Інтеграція національної економіки України у світове господарство та європейський простір.	1		
	Практичні роботи			
	1. Тема 6. Стабілізаційна соціально-економічна політика.	1		
	Самостійна робота			
	<i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях</i>			
	1. Тема 6. Стабілізаційна соціально-економічна політика.	6		
	2. Тема 7. Інтеграція національної економіки України у світове господарство та європейський простір.	6		
Підготовка до аудиторних занять	5			
Підготовка та складання екзамену	3			
	Усього:	30		

Зміст дисципліни

Лекційний курс (8 годин)

№№ з/п	Назва розділу/теми та її зміст	Тривалість (годин)
	Модуль 1. Національна економіка: ознаки, будова та економічний потенціал	
1	Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе. Національна економіка як об'єкт дослідження. Ознаки та будова національної економіки. Макроекономічна модель кругообігу товарно-ресурсних та грошових потоків. Домогосподарства та підприємства як специфічні суб'єкти національної економіки. Класифікація національних економічних систем. Цільова функція національної економіки: внутрішні суперечності, критеріальні показники та обмеження. Економічні інститути: сутність та роль у становленні ефективної моделі національної економіки. Національна економічна культура.	1
2	Тема 2. Моніторинг та діагностика стану національної економіки. Роль та функції національного рахівництва. Макроекономічні показники розвитку національної економіки та методики їх вимірювання. Інтегральні показники рівня добробуту та якості життя населення країни. Структурні зрушення як атрибути та індикатори економічного розвитку. Критерії	2

	прогресивного характеру структурних зрушень.	
3	<p>Тема 3. Характеристика економічного потенціалу.</p> <p>Сукупний економічний потенціал: зміст та структура. Природно-рекреаційний потенціал. Трудовий потенціал. Науково-технічний потенціал. Зовнішньоекономічний потенціал. Інноваційно-інвестиційний потенціал. Фінансово-кредитний потенціал.</p> <p>Національне багатство України: зміст, структура, провідні тенденції відтворення, абсолютні та відносні кількісні оцінки.</p> <p>Засади компаративістики та міжнародного рейтингування національних економік, позиціонування України в глобальній економіці та економіці європейського регіону.</p> <p>Сучасні критерії і виміри національної конкурентоспроможності.</p> <p>Роль металургійного комплексу у структурі економіки України та її розширеному відтворенні.</p>	1
	Модуль 2. Держава в національній економіці	
4	<p>Тема 4. Державність та державне регулювання економіки.</p> <p>Державне регулювання економіки: необхідність, функції, принципи, цілі і об'єкти. Теорії та національні моделі державного регулювання. Сучасні теорії державного регулювання</p> <p>Механізм регулювання національної економіки. Важелі державного регулювання економіки.</p> <p>Тактична (стабілізаційна) та стратегічна (розвиткова) складові державного регулювання економіки.</p>	1
5	<p>Тема 5. Стратегія соціально-економічного розвитку.</p> <p>Сутність, елементи, принципи, функції та методи прогнозування. Система прогнозів соціально-економічного розвитку.</p> <p>Стратегія соціально-економічного розвитку національної економіки. Металургійний комплекс в системі національних пріоритетів розвитку.</p> <p>Структурна, інвестиційна та інноваційна політика. Національна інноваційна система.</p> <p>Напрями підвищення конкурентоспроможності металургійного сектору України.</p>	1
	Модуль 3. Державна політика сталого економічного зростання	
6	<p>Тема 6. Стабілізаційна соціально-економічна політика.</p> <p>Моделі, чинники та дестабілізатори економічного зростання. Загальні принципи підтримки динамічної макроекономічної рівноваги.</p> <p>Фінансова політика. Державний бюджет як інструмент державного регулювання економіки. Перерозподільна та стабілізаційна функція державного бюджету.</p> <p>Податки як інструмент державного регулювання економіки. Податкова система України. Бюджетна політика соціального захисту населення. Податки та соціальні трансферти як вбудовані стабілізатори та соціальні амортизатори</p> <p>Механізми та інструменти грошово-кредитного регулювання економіки. Державне регулювання цін та інфляції.</p> <p>Зовнішньоекономічні загрози національній економічній безпеці.</p>	1
7	<p>Тема 7. Інтеграція національної економіки України у світове господарство та європейський простір.</p> <p>Національна економіка у контексті економічної глобалізації. Стадії та сучасні інституційні форми інтеграційного процесу. Полівекторність та моноректорність</p>	1

<p>економічної інтеграції: аргументи «за» та «проти».</p> <p>Пріоритет регіональної інтеграції України — Європейський Союз (ЄС). Місце України в структурі товарно-ресурсних ринків ЄС</p> <p>Актуальні питання, цілі, напрями та засоби реалізації зовнішньоекономічної політики держави.</p> <p>Зовнішня торгівля, міграція трудових ресурсів та капіталу як фактори економічного зростання. Неопротекціонізм.</p>	
--	--

Практичні заняття (4 години)

№ тем	Назва розділу/теми та її зміст	Тривалість (годин)
1.	Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе	
2.	Тема 2. Моніторинг та діагностика стану національної економіки	1
3.	Тема 3. Характеристика економічного потенціалу	1
4.	Тема 4. Державність та державне регулювання економіки	
5.	Тема 5. Стратегія соціально-економічного розвитку	1
6.	Тема 6. Стабілізаційна соціально-економічна політика	1
7.	Тема 7. Інтеграція національної економіки України у світове господарство та європейський простір	

Розподіл самостійної роботи студентів з дисципліни “Національна економіка”

Заочна форма навчання – 78 год.

1. Виконання домашніх індивідуальних завдань та їх захист – 9 год.
2. Самостійне вивчення розділів програми, що не викладаються у лекціях – 69 год.

Рекомендована література

Основна література

1. Економічна теорія. Національна економіка: підручник [Текст] / за ред. В. М. Тарасевича. – К.: Знання, 2012. – 270 с.
2. Бодров В.Г. Державне регулювання економіки та економічна політика: навчальний посібник [Текст]/В.Г. Бодров, О.М. Сафонова, Н.І. Балдич.- Київ: Академвидав, 2010. – 516 с.
3. Державне регулювання економіки. Конспект лекцій. Ч. I-II. / Укладачі: Завгородня О.О., Лебедева В.К., Летуча О.В. та ін. – Дніпропетровськ: НМетАУ,

2002.

4. Економічна теорія. Макроекономіка: підручник [Текст] / за ред. В. М. Тарасевича. – К.: Знання, 2012. – 206 с.

5. Завгородня О.О. Інноваційна динаміка національної економіки: монографія / О.О. Завгородня. – Дніпропетровськ: Пороги, 2014. – 408 с.

6. Зверяков М.И. Теоретические проблемы формирования национальной экономической системы [Текст] : монографія/ М.И. Зверяков. – О.: Астропринт, 2012. – 349 с.

7. Пухтаєвич Г.О. Аналіз національної економіки: Навч. посіб. - К.: КНЕУ, 2005.- 198 с.

8. Система економічної безпеки держави [Текст] / Під заг. ред. д.е.н. проф. Сухорукова А.І. [Текст]/ Національний інститут проблем міжнародної безпеки при РНБО України. – К.: ВД «Стилос», 2010. – 685 с.

9. Структурні зміни та економічний розвиток України: монографія [Текст] / В.М. Геєць, Л.В. Шинкарук, Т. І Артьомова та ін.; За ред. д-ра екон. наук. Л.В. Шинкарук. – К.: НАН України; Ін-т екон. та прогнозів.– 2011.- 696 с.

10. Україна та ЄС: передумови та вектори соціально-економічної інтеграції: навчальний посібник [Текст] / Л.Г. Мельник, І.Б. Дегтярьова, О.В. Кубатко. – Суми: Сумський державний університет, 2012. – 254 с.

Допоміжна література

11. Глуха Г.Я. Національна економіка: фактори зростання: монографія [Текст] / Г.Я. Глуха. – Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 2014. – 312 с.

12. Гражевська Н.І. Економічні системи епохи глобальних змін [Текст]/ Н.І. Гражевська. - К.: Знання, - 2008. – 431 с.

13. Жаліло Я.А. Теорія та практика формування ефективної економічної стратегії держави: [монографія] / Я.А. Жаліло. – К. : НІСД, 2009. – 336 с.

14. Заблоцький Б. Ф. Національна економіка: Підручник [Текст]/ Б.Ф. Заблоцький. — Львів: Новий світ-2000, 2009.— 582 с.

15. Економічна історія України: Історико-економічне дослідження: в 2 т. / [ред. рада: В. М. Литвин (голова), Г. В. Боряк, В. М. Геєць та ін.] ; НАН України. Інститут історії України. – К.: Ніка-Центр, 2011. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.history.org.ua/?libid=5639>; <http://www.history.org.ua/?libid=5640>

16. Лук'яненко Д.Г. Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності: Навч. посіб. [Текст] / Д.Г. Лук'яненко. – К.: КНЕУ, 2005. – 204 с.

17. Міжнародна економіка: навчальний посібник / В.В. Білоцерківець, О.О. Завгородня, В.К. Лебедєва та ін./ за ред. А.О. Задой, В.М. Тарасевич. – Д.: Вид-во ДУЕП, 2010. – 340 с.

18. Нариси теорії національної економіки. Монографія [Текст] / За ред. В.М. Тарасевича. – Дніпропетровськ: Січ, 2015. – 322 с.

19. Пахомов С. Ю. Глобальна конкуренція: нові явища, тенденції та чинники розвитку: Монографія [Текст]/ С. Ю. Пахомов.– К.: КНЕУ, 2008.– 224 с.

20. Пилипенко Ю.І. Технологічна структура національної економіки: теорія, практика та регулювання: Монографія [Текст] / Ю.І. Пилипенко. –

Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2010. – 202 с.

21. Сидорук Т. В. Європейська інтеграція України: навч. посіб. / Т. В. Сидорук, В. В. Павлюк, В. П. Малькін. – Львів: ПАІС, 2011. – 278 с.

22. Соколенко С. Производственные системы глобализации: Сети. Альянсы. Партнерства. Кластеры [Текст]/ С. Соколенко.-К.: Логос, 2002.–426 с.

23. Стратегія економічного зростання Європейського Союзу: навч. посібник [Текст] / за ред. Ю.М. Бажала. – К.: Пульсари, 2013. – 280 с.

24. Филюк Г.М. Конкуренція та монополія в епоху глобалізації: Монографія [Текст]/ Г.М. Филюк. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. – 404 с.

25. Reinert E. How Rich Countries Got Rich . . . and Why Poor Countries Stay Poor [Text] / E. Reinert. - PublicAffairs, 2008. - 400 p.

26. Періодичні видання «Економіка України», «Фінанси України», «Бюлетень Національного банку України».

27. Офіційний Інтернет-сайт Верховної Ради України <http://rada.gov.ua/>

28. Офіційний Інтернет-сайт Державного комітету статистики України ukrstat.gov.ua

2. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ **до виконання контрольних робіт з дисципліни** **“Національна економіка”**

Загальні вимоги до виконання контрольної роботи з дисципліни
“Національна економіка”

1. Мета і завдання контрольної роботи

Контрольна робота з міжнародної економіки є невід’ємною складовою частиною усього навчального процесу і являє собою важливу форму самостійної роботи студентів по вивченню дисципліни.

Виконання роботи направлене, з одного боку, на більш глибоке вивчення економічних проблем, з іншого боку, на вироблення у студентів елементарних навичок наукового дослідження, економічного мислення.

Контрольна робота відображає рівень теоретичних знань студента, отриманих в ході вивчення даної дисципліни, і здатність застосовувати їх в реальному житті.

Порядок виконання роботи наступний:

1. Вибір теми, складання і затвердження плану.
2. Вивчення наукової літератури, статистичного матеріалу.
3. Написання роботи.
4. Оформлення роботи.
5. Захист.

2. Вибір теми, складання і затвердження плану

Написання роботи починається з вибору теми. Тематика робіт розробляється викладачем, який читає лекційний курс, і надається студентам. Відповідно до двох останніх цифр номеру залікової книжки студента групи із основного тематичного списку відбувається вибір варіанту роботи. У випадку, якщо номер, утворений двома останніми цифрами (NN), перевищує 45, то номер варіанту визначається за формулою: $NN - 45$; а якщо перевищують 90, то $NN - 90$. Наприклад, Ваші дві останні цифри дорівнюють 72, тоді необхідний варіант 27 (72-45).

Водночас передбачена можливість вибору теми контрольної роботи із додаткового списку (номери 46-60). Нею може скористатися за власним бажанням будь-який студент незалежно від номеру власної залікової книжки. Вибір довільний, заснований на власних пізнавальних інтересах та спеціалізації навчання.

Визначившись з варіантом роботи, студент приступає до підбору і вивчення літератури. Значну допомогу в цьому йому може надати перелік

літератури (підручників, навчальних посібників, монографій, наукових статей і т.п.), наданий викладачем у ході читання лекцій, а також тематичний каталог учбово-методичного кабінету кафедри політичної економії НМетАУ (ауд. 201, з 13.00 до 16.30), яким можуть скористатися і студенти Інституту підвищення кваліфікації і перепідготовки керівних кадрів і фахівців металургійного комплексу України.

У процесі вивчення основної і додаткової літератури студент складає план індивідуальної роботи, який складається з вступу, трьох-чотирьох вузлових питань, висновку, списку літератури, що використовується. У разі виникнення проблем із підготовкою плану, слід порадитися із керівником роботи чи викладачем – лектором у часи їх консультаційних годин.

3. Написання тексту контрольної роботи

Обсяг роботи в рукописному варіанті повинен складати в середньому 15-20 сторінок.

Робота починається з вступу, обсяг якого не повинен перевищувати 1-2 сторінки. У вступі розкривається актуальність вибраної теми, міра її теоретичної розробки, вказуються основні дискусійні питання, формулюється мета написання роботи і дається пояснення загальної логіки викладу матеріалу.

Далі викладається основна частина, в якій розкривається зміст теми.

Виклад кожного розділу доцільно починати з постановки питання, із з'ясування змісту економічних явищ, що аналізуються і реальних процесів. Потім треба перейти до характеристики властивих даним процесам меж і особливостей, показати різноманіття форм вияву і відобразити їх розвиток. Кожне положення роботи не повинно бути просто декларовано. Його потрібно підкріпити аргументованими роз'ясненнями і науково обґрунтованими доказами.

Після розгляду теоретичних моментів доцільно висвітлити актуальність відповідної проблеми для національної економіки України, охарактеризувати вдалий світовий досвід щодо варіантів її вирішення. Наприкінці доречно навести особисті пропозиції, зокрема щодо можливостей адаптації світового досвіду до специфічних умов української економіки.

При написанні роботи обов'язково потрібно враховувати специфіку даної дисципліни. У економічний аналіз залучаються не тільки зовнішні форми економічних закономірностей - конкретні інституціональні форми й інструменти, що обумовлюють перебіг процесів виробництва, обміну, розподілу і споживання благ і послуг, потоки доходів та видатків тощо. Тому при виборі теми роботи потрібно чітко визначити практичну спрямованість дослідження та при підборі літератури особливу увагу приділити конкретному економіко-статистичному матеріалу. Це можуть бути актуальні ретроспективні

та статистичні зведення, бюлетені, матеріали маркетингових і соціологічних досліджень, бази даних міжнародних організацій тощо.

У тексті роботи обов'язково повинні використовуватися основні елементи економічного аналізу: графічне або математичне моделювання, зведені таблиці і діаграми.

На закінчення автор повинен чітко сформулювати основні теоретичні висновки і практичні рекомендації, що органічно витікають з кожного питання його роботи. По своєму об'єму висновок не повинен перевищувати 2 сторінки.

Консультуючись з викладачем в процесі написання роботи, студент може отримати відповіді на всі питання, що його цікавлять.

Готову роботу студент повинен здати до учбово-методичного кабінету кафедри політекономії (ауд. 201, з 13.00 до 16.30) не пізніше ніж за 20 календарних днів до іспиту.

Викладач перевіряє роботу в 14 денний строк з дня здачі роботи до кабінету.

4. Оформлення контрольної роботи

Контрольна робота може бути виконана як українською, так і російською мовою.

Перша сторінка роботи – титульний аркуш (див. додаток 1). На другій сторінці наводиться план роботи з вказівкою номерів сторінок, які відповідають питанням і підпитанням роботи (див. додаток 2). Текст роботи пишеться на одній стороні стандартного аркуша (формат А4) розбірливо і акуратно.

Допускається представлення роботи у вигляді комп'ютерного роздруку (Times New Roman, 14; міжсточний інтервал – 1,5; всі поля – 2 см; абзацний відступ 1,25-1,27 см: нумерація сторінок у правому верхньому куті; форматування тексту по ширині). Обов'язковою умовою є наявність полів для зауважень рецензента і нумерація сторінок. Номери сторінок необхідно розміщувати в правому верхньому куту. На перших трьох сторінках номери не проставляються.

У список літературних джерел, що розташований в кінці роботи, включається література, яка безпосередньо використана при написанні роботи (вона цитувалася, на неї посилалися або вона послужила відправною точкою при формуванні концепції автора).

Список літератури формується в наступному порядку:

- 1) законодавчі акти України в хронологічному порядку їх прийняття;
- 2) монографії, збірники, статті - в алфавітному порядку прізвищ авторів; що не мають на титульному аркуші автора - в алфавітному розташуванню

заголовків.

Зразок бібліографічного оформлення літературних джерел наведений в додатку 3.

Всі цитати, що наводяться в роботі, беруться в лапки. При пропуску слів ставлять крапки. При цьому необхідно стежити, щоб таке скорочення не відбилося на значенні цитат. Необхідні пояснення можуть вміщуватися в самому тексті в дужках або у виносках і обов'язково обумовлені, щоб читач бачив, що обмовка належить автору, а не джерелу, що цитується. Звичайно це робиться вказівкою ініціалів автора контрольної роботи в лапки.

Всі цитати і статистичні дані повинні мати посилання на джерела. Допускається два варіанти оформлення посилань:

- посилання наводиться внизу сторінки і відділяється від тексту горизонтальною лінією. У посиланнях на книги вказується прізвище і ініціали автора, повна назва книги, видавництво, рік видання і кількість сторінок (див. додаток 3а). При декількох посиланнях на одне і те ж джерело на одній сторінці (якщо вони йдуть підряд) досить, не повторюючи його назви, писати “Там же, - 3.”. У випадку, коли неодноразово цитується одна і та ж робота, можна не повторювати її кожний раз, а обмежитися прізвищем і ініціалами автора і вказівкою “Указ. соч., - 3.”;

- посилання у вигляді [№, С.Х], де № - номер літературного джерела в списку літератури, що використовується, Х - номер сторінки, з якої взята цитата (див. додаток 4а).

У разі посереднього цитування, перед назвою джерела ставиться “див. там-то”.

Таблиці, що наводяться в тексті, графіки, діаграми, математичні моделі повинні бути правильно оформлені.

Таблиці нумеруються арабськими цифрами в межах розділу (питання). У правому верхньому куту таблиці над заголовком вміщується напис “Таблиця” з вказівкою номера таблиці. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, розділеного крапкою (див. додаток 4).

Рисунки (графіки, схеми, різні діаграми) також нумеруються в межах розділу. Нумерації складаються з слів “Рисунок” (графік, діаграма), номер розділу, крапка, номер малюнка в розділі. Найменування малюнка вміщують над ілюстрацією, номер малюнка - під нею (див. додаток 4).

При першому посиланні на рисунок (таблицю) вказується його (її) повний номер, при повторному посиланні додають “див.”, наприклад “див. рис. 2.1”. Якщо в роботі одна таблиця (рисунок), її (його) не нумерують і слова “Таблиця” (“Рис.”) не пишуть.

Порушення вимог до оформлення контрольної роботи призводить до

необхідності її переробки.

5. захист контрольної роботи

Керівник роботи перевіряє роботу та виставляє попередню оцінку. Якщо оцінка позитивна, робота допускається до захисту. На роботі зазначається «До захисту», ставиться дата та підпис викладача.

При підготовці до захисту студенту потрібно уважно ознайомитися з критичними зауваженнями рецензента, додатково вивчити питання, що викликали ці зауваження.

Захист роботи складається з доповіді студента (5 - 7 хвилин) по виконаній роботі та у відповідях на питання, які поставлені в рецензії керівником або виникли в ході захисту. Після цього визначається захищена чи не захищена індивідуальна робота.

Оцінювання роботи здійснюється викладачем, на роботі ставиться надпис «Захищено», дата та підпис викладача. Захищена робота виступає допуском студента до складання іспиту з дисципліни «Національна економіка».

Міністерство освіти і науки України
Національна металургійна академія України

Кафедра політичної економії

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з дисципліни “Національна економіка”

на тему №23 «Грошово-кредитне регулювання економіки»

Виконав:

студент гр.
Петров А.С.

/ підпис /

Перевірив:

к.е.н, доц.
Сидорчук Е.Н.

/ підпис /

Дніпро
2016

Зразки оформлення плану контрольної роботи

План роботи

	стор.
ВСТУП.....	3
1. Теоретичні основи грошово-кредитного регулювання економіки	5
2. Механізм грошово-кредитного регулювання національної економіки.....	10
3. Вплив грошово-кредитної політики на економічну стабілізацію і зростання.....	17
3.1. Тактика грошово-кредитної політики	17
3.2. Стратегічні задачі грошово-кредитної	20
4. Специфіка реалізації грошово-кредитної політики в Україні та напрями підвищення її ефективності	22
ВИСНОВКИ.....	28
ЛІТЕРАТУРА.....	30

Зразок оформлення списку літератури, що використовується

ЛІТЕРАТУРА

1. *Базилевич В. Д., Базилевич К. С., Баластрик Л. О.* Макроекономіка. Підручник / За ред. *Базилевича В. Д.* – К: Знання, 2006. — 623с.
2. *Борщ Л. М.* Грошово-кредитна політика та її вплив на інвестиційні процеси // *Економіка України.* — 2003. — №12. — С.17.
3. *Гребеник Н.* Основні віхи у формуванні та проведенні грошово-кредитної політики в Україні // *Вісник НБУ.* — 2007. — №5. — С. 12 — 19.
4. *Економіка України за 2006 р. Статистичний огляд* // *Урядовий кур'єр.* — 2007. — №15. — С. 1, 6 — 7.
5. *Кудряшов В. П.* Засади бюджетної політики розвитку // *Фінанси України.* — 2007. — №7. — С. 3 — 19.
6. *Державний комітет статистики України* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// ukrstat.gov.ua](http://ukrstat.gov.ua)

Додаток 3 а

Зразок оформлення посилань

Неокласична школа першорядне значення додає визначенню попиту, виходячи з твердження про те, що “головною вимогою людини є задоволення його потреб, спочатку - життєво необхідних, потім - інших, менш настійних. Отже, на перше місце висувається попит, який є не що інше, як зовнішній вияв більш глибоких потреб людини”.¹⁾

Схильність до споживання - величина відносно постійна, тому “причину порушення рівноваги на товарному ринку потрібно шукати не в процесі виробництва коштів споживання. Це порушення може витікати з диспропорції між пропозицією коштів накопичення і попитом на них”.²⁾

¹⁾Пезенти А. Очерки политической экономии.-Т.2. - М.: Прогресс, 1976.- С. 340.

²⁾ Жамс Е. История экономической мысли XX века. - М.: Изд-во иностранной литературы, 1959. - С. 250.

“Найбільш знаменний момент, що характеризує заощадження і інвестиції, - затверджує П.Самуельсон, - полягає в тому, що в нашому індустріальному суспільстві вони звичайно здійснюються різними особами і по незалежних один від одного причинах” [8, 250-251].

“Багато які економісти вважають, що такий структурний доказ, як міра концентрації або індекс Герфіндаля, недостатній для визначення міри конкурентності ринку. Більш того, вони затверджують, що треба передусім звернути увагу на саму ринкову поведінку фірм” [3, 214].

Зразок оформлення таблиці

Таблиця 1.2

Використання компаніями США різних методів амортизації¹⁾

Методи	Роки			
	1986	1987	1988	1989
Прямолінійні	562	566	562	564
Прискорені:				
суми чисел	26	25	20	17
Зменшеного залишку	65	57	57	57
Одиниць продукції	59	52	62	65
Інші	69	68	69	74

1) Финансовые и инвестиционные показатели деятельности фирмы. - М.: Финансы и статистика, 1991. - С. 27.

Зразок оформлення рисунків

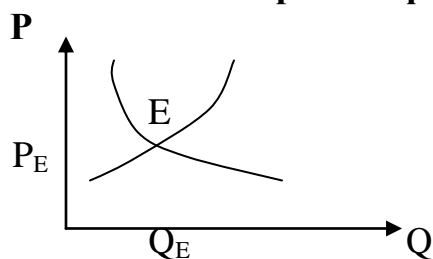
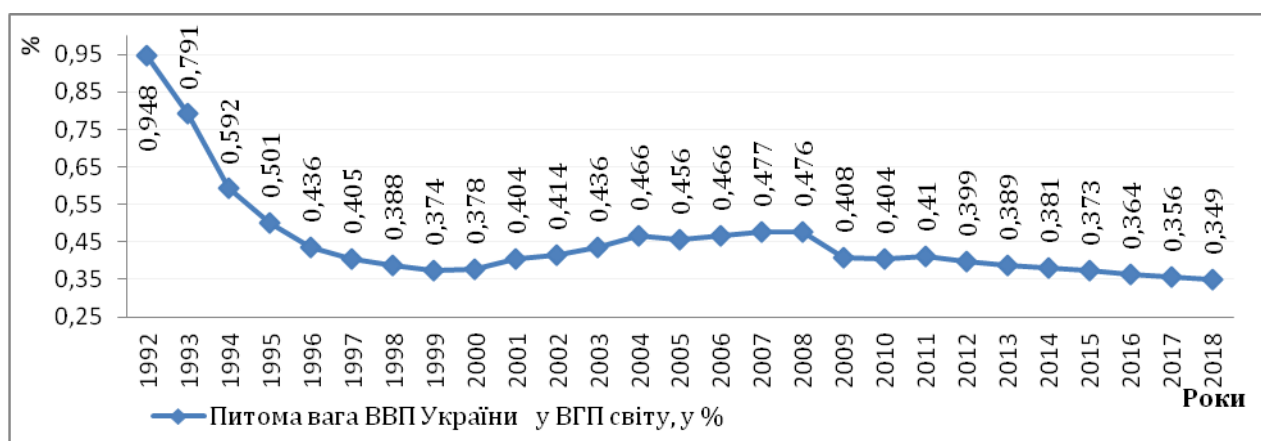

Рис. 2.1. Ціна рівноваги

* 2013 р. – попередня оцінка; 2014-2018 прогнозна оцінка експертів МВФ.

Складено за: International Monetary Fund. World Economic Outlook Database [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2014/>

Рис. 1.1. Фактична та прогнозна динаміка питомої ваги ВВП України у ВВП світу, у %

3. ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ з дисципліни “Національна економіка”

Основна

1. Зміст, ознаки та структура національної економіки.
2. Система цілей національної економіки та її внутрішні суперечності.
3. Підприємства як специфічний суб'єкт національної економіки.
4. Валовий внутрішній продукт (ВВП) та методи його розрахунку.
5. Безробіття: причини, види, показники та наслідки.
6. Інфляція: сутність, причини, методи вимірювання, види та наслідки.
7. Національна економічна безпека: зміст, методика вимірювання та показники.
8. Типи національних економічних систем та основи їх класифікації.
9. Національна економіка ринкового типу: характерні риси та представницькі моделі.
10. Командно-адміністративна національна економіка: характерні риси, механізми та наслідки функціонування.
11. Передумови формування та функціонування національної економіки України: історичний ракурс.
12. Соціальні пріоритети розвитку національної економіки.
13. Пріоритети, цілі, напрямки та інструменти соціальної політики.
14. Державне регулювання ринку праці. Політика зайнятості.
15. Державне регулювання доходів та споживання. Соціальні норми та нормативи національної економіки.
16. Політика соціального захисту населення.
17. Сукупний економічний потенціал: сутність, структура, показники.
18. Національне багатство: зміст, структура, методика вимірювання.
19. Система відносин власності в національній економіці. Перерозподіл прав власності та приватизація.
20. Досвід та проблеми роздержавлення та приватизації в Україні.
21. Монополія та конкуренція в національній економіці.
22. Бюджетна система України: етапи становлення, будова та стан.
23. Податкова система України: будови, проблеми функціонування та напрями вдосконалення.
24. Державний борг України та його обслуговування.
25. Особливості грошово-кредитної системи національної економіки України.

26. Роль та функції держави в національній економіці.
27. Державний бюджет та податки як інструменти державного регулювання економіки.
28. Грошово-кредитне регулювання економіки.
29. Державне регулювання підприємництва.
30. Державна політика в сфері підтримки малого та середнього бізнесу: світовий (європейський) досвід та реалії України.
31. Антиінфляційна політика.
32. Державне регулювання інвестиційних процесів: функції, цілі та інструменти.
33. Національна інноваційна система.
34. Регіони в структурі національної економіки. Регіональна політика: зміст, пріоритети, інструменти.
35. Екологічні імперативи розвитку національної економіки.
36. Сутність, елементи, принципи та функції макроекономічного прогнозування.
37. Державна науково-технічна політика.
38. Платіжний баланс країни.
39. Економічні аспекти геополітичного положення України. Місце економіки України в структурі світової економіки.
40. Державне регулювання зовнішньої торгівлі та торгового балансу тарифними методами.
41. Державне регулювання зовнішньої торгівлі та торгового балансу нетарифними методами.
42. Валютне регулювання і валютний контроль в системі національної економіки.
43. Україна в системі зв'язків міжнародної міграції капіталу.
44. Україна в системі зв'язків міжнародної міграції трудових ресурсів.
45. Європейська інтеграція національної економіки України.

Додаткова

46. *Глобальні та національні тенденції розвитку металургійної промисловості.*
47. *Глобальні та національні тенденції розвитку ринку металургійної продукції. Україна на світових та європейських ринках металургійної продукції.*
48. *Проблеми та перспективи розвитку металургійного комплексу*

України.

49. Глобальні та національні тенденції розвитку машинобудування. Україна на світових та європейських ринках машин та устаткування.

50. Глобальні та національні тенденції розвитку ринку машин та устаткування.

51. Проблеми та перспективи розвитку вітчизняного машинобудування.

52. Проблеми та перспективи розвитку хімічної промисловості в Україні.

53. Ринок інформаційних послуг. Державна політика у сфері інформаційно-комп'ютерних технологій.

54. Екологічна (природоохоронна) політика держави.

55. Енергетична безпека національної економіки України, напрями її захисту та підвищення.

56. Проблеми та перспективи розвитку вітчизняного військово-промислового комплексу.

57. Україна на світових та європейських ринках металургійної продукції. Конкурентні стратегії розвитку вітчизняних металургійних підприємств.

58. Україна на світових та європейських ринках машин та устаткування. Конкурентні стратегії розвитку вітчизняних підприємств машинобудівного комплексу.

59. Україна на світових та європейських ринках хімічних речовин та хімічної продукції. Конкурентні стратегії розвитку вітчизняної хімічної промисловості.

60. Державна політика зайнятості молоді.

4. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО (ЗАЛІКОВОГО) КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ «НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»

1. Сутність, ознаки та структура національної економіки.
2. Макроекономічна модель кругообігу товарно-ресурних та грошових потоків.
3. Підприємства як специфічні суб'єкти національної економіки.
4. Цільова функція національної економіки.
5. Національна економічна безпека: зміст, методика вимірювання та показники.
6. Типи національних економічних систем та основи їх класифікації.
7. Національна економічна культура.
8. Національна економіка ринкового типу: характерні риси та представницькі моделі.

9. Роль та функції національного рахівництва.
10. Валовий внутрішній продукт та методи його розрахунку.
11. Інтегральні показники рівня добробуту та якості життя населення країни.
12. Безробіття: причини, види, показники та наслідки.
13. Інфляція: сутність, причини, методи вимірювання, види та наслідки.
14. Сукупний економічний потенціал: сутність та структура.
15. Природно-рекреаційний потенціал національної економіки України.
16. Науково-технічний потенціал національної економіки України.
17. Трудовий потенціал національної економіки України.
18. Національне багатство: зміст та структура.
19. Сучасні критерії та виміри національної конкурентоспроможності.
20. Система відносин власності в національній економіці. Перерозподіл прав власності та приватизація.
21. Державне регулювання економіки: необхідність, сутність, функції, принципи, цілі та об'єкти. Теорії державного регулювання.
22. Пріоритети, цілі, напрямки та інструменти соціальної політики.
23. Сутність, елементи, принципи та функції макроекономічного прогнозування.
24. Державне регулювання інвестиційних процесів: функції, цілі та інструменти.
25. Національна інноваційна система.
26. Інноваційна політика.
27. Державне регулювання ринку праці.
28. Державне регулювання доходів та споживання. Соціальні норми та нормативи національної економіки.
29. Державний бюджет як інструмент державного регулювання економіки.
30. Податки. Принципи побудови та структура системи оподаткування.
31. Державний борг. Методи управління державним боргом.
32. Грошово-кредитне регулювання економіки.
33. Державне регулювання підприємництва.
34. Антиінфляційна політика.
35. Тарифне регулювання зовнішньої торгівлі.
36. Нетарифне регулювання зовнішньої торгівлі.
37. Платіжний баланс та його структура.
38. Валютне регулювання і валютний контроль в системі національної економіки.

5. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»

Тема заняття та її зміст
<p>Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознаки та будова національної економіки. 2. Цільова функція національної економіки. 3. Класифікація національних економічних систем. Типологізація національної економіки України. 4. Національна економічна культура.
<p>Тема 2. Моніторинг та діагностика стану національної економіки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Макроекономічні показники розвитку національної економіки та методики їх вимірювання. 2. Інтегральні показники рівня добробуту та якості життя населення країни. 3. Аналіз динаміки макропоказників національної економіки України.
<p>Тема 3. Характеристика економічного потенціалу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст та структура економічного потенціалу. 2. Компаративістика та міжнародне рейтингування національних економік. 3. Сучасні критерії і виміри національної конкурентоспроможності. 4. Економічний потенціал України та її конкурентні переваги.
<p>Тема 4. Державність та державне регулювання економіки.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Об'єктивна необхідність державного регулювання економіки 2. Функції, принципи та цілі державного регулювання економіки. 3. Сучасні теорії та національні моделі державного регулювання.
<p>Тема 5. Стратегія соціально-економічного розвитку.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Макроекономічне прогнозування. 2. Методи прогнозування та передумови їх використання. Екстраполяції тенденцій розвитку економіки України на майбутнє. 3. Ідентифікація національних пріоритетів розвитку. 4. Структурна політика та її інструменти. 5. Інноваційно-інвестиційна політика 6. Національна інноваційна система як макроінститут координації та регулювання інноваційних процесів.
<p>Тема 6. Стабілізаційна соціально-економічна політика.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Моделі, чинники та дестабілізатори економічного зростання. 2. Загальні принципи підтримки динамічної макроекономічної рівноваги. 3. Державний бюджет як інструмент державного регулювання економіки. 4. Податкова система України. 5. Соціальний захист населення та його механізми в Україні. 6. Механізми та інструменти грошово-кредитного регулювання економіки. 7. Державне регулювання цін та інфляції.
<p>Тема 7. Інтеграція національної економіки України у світове господарство та європейський простір.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стадії та сучасні інституційні форми інтеграційного процесу. 2. Полівекторність та моновекторність економічної інтеграції: аргументи «за» та «проти». Пріоритет регіональної інтеграції України — Європейський Союз (ЄС). 3. Регулювання зовнішньої торгівлі. Неопротекціонізм. 4. Іноземні інвестиції. Державне регулювання руху капіталу.

ПРИКЛАДИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»

1. Об'єктом аналізу національної економіки є:

- а) діяльність окремих суб'єктів ринку;
- б) економічні процеси, які відбуваються тільки на товарному ринку;
- в) економічні процеси, які відбуваються тільки на фінансовому ринку;
- г) соціально-економічні процеси, які відбуваються на макрорівні.

2. Підприємства виявляють такі види економічної активності:

- а) створюють пропозицію факторів виробництва на ринку ресурсів;
- б) формують споживчий попит;
- в) формують попит на фактори виробництва на ринку ресурсів;
- г) сплачують особисті податки до державного бюджету.

3. Модель соціальної ринкової економіки вперше була реалізована:

- а) у європейських країнах;
- б) в скандинавських країнах;
- в) в Австралії;
- г) у США;
- д) у СРСР.

4. Соціальні гарантії населенню з боку держави не передбачають:

- а) захист купівельної спроможності малозабезпечених громадян;
- б) індексацію заробітної плати відповідно до прожиткового мінімуму;
- в) обов'язкове забезпечення житлом малозабезпечених категорій населення;
- г) забезпечення мінімальних послуг у сфері медицини та освіти.

5. Структура економіки – це:

- а) частина народного господарства, що має певні економічні і соціальні риси;
- б) сукупність галузей, що характеризуються єдиною функціональною спрямованістю;
- в) співвідношення між окремими незалежними одна від одної частинами економіки, її секторами, галузями, тощо;
- г) співвідношення, які виражають взаємозв'язки та взаємовідносини між окремими частинами економіки, її секторами, галузями тощо.

6. Територіальна структура економіки – це:

- а) співвідношення районів та економічних регіонів у виробництві ВВП;
- б) співвідношення територіальних виробничих одиниць;
- в) структура експортно-імпортних відносин різних галузей та територіальних утворень національної економіки з зарубіжними країнами;
- г) співвідношення між підгалузями, галузями та групами галузей у виробництві ВВП.

7. Яка з наведених національних моделей державного регулювання характеризується підвищеною увагою до соціальної сфери та процесів соціально справедливого перерозподілу доходів:

- а) американська модель;
- б) японська модель;
- в) скандинавська модель;
- г) західно-європейська модель.

8. Вилучити зайве. Індекс людського розвитку (HDI) розраховується як середньоарифметичне нормалізованих показників:

- а) очікувана середня тривалість життя;
- б) ВВП на душу населення;
- в) рівень безробіття;
- г) освіченість населення;
- д) бюджетні соціальні видатки на душу населення.

9. Серед природних ресурсів України домінують:

- а) лісові;
- б) земельні;
- в) водні;
- г) мінеральні;
- д) біологічні (фауна).

10. Поклади яких видів корисних копалин в Україні мають світове значення:

- а) марганцеві руди;
- б) самородна сірка;
- в) кам'яне вугілля;
- г) природний газ;
- д) залізні руди;
- е) боксити;
- ж) кольорові метали.

11. Конкурентоспроможність національної економіки в глобальній економіці переважно визначається:

- а) надлишком природних ресурсів;
- б) ефективним державним втручанням в економіку;
- в) синергетичною (комплексною) продуктивністю факторів національного виробництва та його ефективністю;
- г) низькою ставкою банківського відсотка та низькими податками;
- д) дешевим рівнем оплати праці в експортоорієнтованих галузях.

12. На який з чинників не зважають при відборі галузей – національних пріоритетів:

- а) місце країни у міжнародному розподілі праці;
- б) експортний потенціал галузі;
- в) перспективи попиту на продукцію галузі на внутрішньому ринку;
- г) кваліфікація керівного складу;
- д) немає вірної відповіді.

13. Інфляція вважається помірною і контрольованою, якщо її річний темп не перевищує:

- а) 4%;
- б) 6%;
- в) 8%;
- г) 10-12%;
- д) 15%.

14. Протекціонізм – це

- а) економічна політика держави щодо захисту внутрішнього ринку від надходження товарів іноземного виробника;
- б) економічна політика держави щодо лібералізації зовнішньої торгівлі;
- в) політика невтручання держави у діяльність ринку;
- г) немає вірної відповіді.

Завгородня Олена Олександрівна

Робоча програма, контрольні завдання та методичні вказівки до вивчення дисципліни «Національна економіка», призначені для студентів, які заочно навчаються за програмами підготовки магістрів за спеціальностями: 122 «Комп'ютерні науки та інформаційні технології», 131 «Прикладна механіка», 132 «Матеріалознавство», 133 «Галузеве машинобудування», 136 «Металургія», 141 «Електроенергетика, електротехніка та електро-механіка», 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології», 152 «Метрологія та інформаційно-вимірвальна техніка», 161 «Хімічні технології та інженерія»

Тем. план 2016, поз. _____

Підписано до друку _____. Формат 60x84 1/16. Папір друк. Друк плоский. Облік.-вид. арк. 1,73. Умов. друк. арк. 1,67. Тираж 100 пр. Замовлення № ____.

Національна металургійна академія України
49600, м. Дніпро-5, пр. Гагаріна, 4

Редакційно-видавничий відділ НМетАУ